

- sin vurdering af kandidaternes kvalifikationer og fortjenester i stedet for ansættelsesmyndighedens.
2. Når Forfremmelsesudvalget, der har til opgave at forberede de afgørelser, ansættelsesmyndigheden skal træffe, har foretaget en sammenlignende vurdering af de forfremmelsesværdige tjenestemænds fortjenester på en ikke-forskriftsmæssig måde, idet en af disse tjenestemænds seneste bedømmelsesrapport ikke forefandt i den pågældendes individuelle akter, er betingelserne i vedtægtens artikel 45, såfremt bedømmelsesrapporten i mellemtiden er tilgået akterne, og uanset at der allerede er truffet visse forfremmelsesafgørelser, opfyldt, når udvalget foretager en ny sammenlignende vurdering af alle forfremmelsesværdige tjenestemænd, og det, hvad angår alle berørte, er i besiddelse af de samme oplysninger som tidligere.
 3. Hvad angår de kriterier, der skal tages i betragtning ved gennemgangen af kandidaterne til forfremmelse, er det ifølge ordlyden af vedtægtens artikel 45, stk. 1, første afsnit, »blandt de tjenestemænd, der kan komme i betragtning ved forfremmelsen ... deres fortjenester og de afgivne udtalelser om dem«, der skal sammenlignes for at opfylde betingelserne i bestemmelsen. Det følger heraf, at Forfremmelsesudvalget ved det valg, det skal træffe med henblik på at forberede den afgørelse, som ansættelsesmyndigheden træffer i henhold til den nævnte artikel, ikke er forpligtet til alene at tage udgangspunkt i de berørtes bedømmelsesrapporter, men ligeledes kan støtte vurderingen på andre aspekter af kandidaternes fortjenester, som f.eks. oplysninger om deres administrative og personlige situation, dvs. oplysninger, der relativiserer den vurdering, der alene støttes på bedømmelsesrapporterne.

RETTENS DOM (Tredje Afdeling)
25. november 1993 *

I de forenede sager T-89/91, T-21/92 og T-89/92,

X, tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Bruxelles, ved advokat Lucas Vogel, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Paul Mousel, 8-10, rue Mathias Hardt,

sagsøger,

* Processprog: fransk.

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved ledende juridisk konsulent Gianluigi Valsesia og Ana Maria Alves Vieira, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Nicola Annecchino, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

hvori der er nedlagt påstand for det første om annullation af Forfremmelsesudvalgets afgørelse om ikke at opføre sagsøgeren på listen over de tjenestemænd, der var mest egnede til forfremmelse i regnskabsåret 1991, for det andet om annullation af en skrivelse af 17. december 1991 fra generaldirektøren for personale og administration, hvorved sagsøgeren blev underrettet om, at forfremmelsesproceduren blev genoptaget for sagsøgerens vedkommende, og for det tredje om annullation af de afgørelser om forfremmelse af visse tjenestemænd til lønklasse B3, som Kommissionen havde truffet for regnskabsåret 1991,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, R. García-Valdecasas, og dommerne B. Vesterdorf og J. Biancarelli,

justitssekretær: H. Jung,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 15. september 1993,

afsagt følgende

Dom

Sagens faktiske omstændigheder

- 1 Sagsøgeren er tjenestemand i Kommissionen i lønklasse B4. Hun var ikke opført på listen, der blev offentliggjort i *Meddelelser fra administrationen* nr. 664 af 20. februar 1991, som indeholdt navnene på de tjenestemænd, der »anses for de mest egnede til forfremmelse« til lønklasse B3 i regnskabsåret 1991.
- 2 Den 17. maj 1991 indgav sagsøgeren en klage i henhold til artikel 90, stk. 2, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »vedtægten«), hvorved hun gjorde indsigelse mod, at ansættelsesmyndigheden ikke havde opført hende på den nævnte liste. Hun gjorde i det væsentlige gældende, at da hun først den 18. marts 1991 havde fået meddelelse om sin bedømmelsesrapport for perioden fra den 1. juli 1987 til den 30. juni 1989, kunne den ikke være taget forskriftsmæssigt i betragtning i forbindelse med forfremmelsesproceduren for regnskabsåret 1991.
- 3 Da klagen ikke var blevet besvaret inden for fristen på fire måneder, der er fastsat i vedtægten, indgav sagsøgeren den 18. december 1991 et søgsmål for Retten, der blev registreret under nr. T-89/91, med påstand om annullation af afgørelsen om ikke at opføre hende på listen over de tjenestemænd, der var mest egnede til forfremmelse til lønklasse B3 i 1991.
- 4 I mellemtiden havde generaldirektøren for personale og administration den 17. december 1991 tilstillet sagsøgeren en skrivelse, hvorved han meddelte hende, at administrationen havde taget klagen til følge, og at forfremmelsesproceduren derfor ville blive genoptaget med henblik på en vurdering af, om hun skulle opføres på listen over tjenestemænd, der var mest egnede til forfremmelse til lønklasse B3 i regnskabsåret 1991.

- 5 Denne nye vurdering fandt sted på et møde i Forfremmelsesudvalget den 18. december 1991. Resultatet heraf var, at udvalget besluttede ikke at opføre sagsøgeren på listen. Kommissionen underrettede sagsøgeren herom ved skrivelse af 23. december 1991.
- 6 Referatet af det pågældende møde har følgende ordlyd:

»Udvalget har afholdt møde i Bruxelles den 22. og 23. januar 1991, den 8. februar og den 18. december 1991.

Der var følgende deltagere i møderne:

formanden ...

medlemmer, der repræsenterer Kommissionen ...

medlemmer, der repræsenterer medarbejderne ...

sekretariatet ...

Formanden og medlemmerne har fået udleveret følgende dokumenter:

— en maskinskrevet liste over forfremmelige tjenestemænd

— statistiske oplysninger vedrørende forfremmelserne i 1990 (MfA nr. 653 af 21.1.1991)

- ny procedure vedrørende forfremmelser (MfA nr. 514 af 10.11.1986) og nye karriereprofiler dateret den 29.2.1990

- referat af udvalgets møde vedrørende regnskabsåret 1990

- liste over tjenestemænd, der i 1990 var foreslået af generaldirektoraterne/tjenesterne, men som udvalget ikke havde opført på listen

- liste over tjenestemænd, der var mest egnede til forfremmelse i 1990, men som ikke blev forfremmet

- forslag til forfremmelser, opstillet efter generaldirektorat/tjeneste

- antallet af forfremmelige tjenestemænd og antallet af tjenestemænd, foreslået af generaldirektoraterne/tjenesterne

- disponible bevillinger til forfremmelse.

Mødet den 18. december 1991

Fortsættelse af mødet i Forfremmelsesudvalget for lønklasse B med, på dagsordenen, en drøftelse af en særlig sag i forbindelse med forfremmelsesproceduren til lønklasse B3:

X.

Udvalget har besluttet, efter at det har foretaget en ny vurdering af denne sag, og efter at have hørt GD I's repræsentant samt efter at have drøftet sagen, at optage følgende *særlige bemærkning* i referatet:

'Da udvalget i forbindelse med forfremmelsesproceduren for 1991 til lønklasse B3 i lyset af nye elementer, der er kommet til udvalgets kendskab (den pågældendes bedømmelsesrapport 1987-1989 og klage nr. R/103/91 af 17.5.1991), er blevet bedt om at foretage en ny vurdering af X's sag, finder det på grundlag af sagens akter ikke at kunne opføre X på listen over de tjenestemænd, der anses for at være mest egnede til en forfremmelse til lønklasse B3 i regnskabsåret 1991.

Udvalget har imidlertid med tilfredshed noteret sig, at GD I har forpligtet sig til at anføre X på listen over de tjenestemænd, *der foreslås* til en forfremmelse til lønklasse B3 i regnskabsåret 1992.

Udvalget er dernæst enig om at behandle denne sag med særlig opmærksomhed i forbindelse med forfremmelsesåret 1992.'«

- 7 Ved særskilt dokument indgivet til Retten den 21. januar 1992 under opfyldelse af de betingelser, der fremgår af procesreglementets artikel 114, stk. 1, fremsatte sagsøgte begæring om afvisning af sag T-89/91 under hensyn til, at sagsøgeren ikke havde retlig interesse i at anlægge sag som følge af, at hendes klage var blevet imødekommet.
- 8 Den 16. marts 1992 indgav sagsøgeren bemærkninger til begæringen om afvisning.
- 9 Sagsøgeren indgav den samme dag et nyt søgsmål, der er registeret under nr. T-21/92, med påstand om annullation af den afgørelse, der er indeholdt i ovennævnte skrivelse af 17. december 1991. Sagsøgte har ligeledes påstået denne sag afvist.

- 10 Ved skrivelse af 16. marts 1992, der er registreret i Kommissionens Generalsekretariat den 23. marts 1992, indgav sagsøgeren en klage i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, hvori hun anfægtede afgørelsen om at forfremme de personer, der er opført på listen over tjenestemænd, som blev forfremmet til lønklasse B3 i regnskabsåret 1991, og som blev offentliggjort i *Meddelelser fra administrationen* nr. 107 af 6. januar 1992.
- 11 Sagsøgeren anførte, at disse forfremmelser ikke var foregået forskriftsmæssigt, idet hendes navn ikke figurerede på listen over de tjenestemænd, der var anset for mest egnede til forfremmelse til lønklasse B3, da hendes seneste bedømmelsesrapport for perioden 1987-1989 først var blevet meddelt hende efter offentliggørelsen af listen. Denne forsinkelse har ifølge sagsøgeren forhindret en objektiv sammenligning af hendes fortjenester med de tjenestemænds fortjenester, som er blevet forfremmet til lønklasse B3.
- 12 Da sagsøgerens klage var blevet stiltiende afvist den 23. juli 1992, indgav hun den 22. oktober 1992 et tredje søgsmål, der er registreret under nr. T-89/92 med påstand om annullation af denne afvisning.

Retsforhandlingernes forløb

- 13 Ved kendelse af 16. juli 1993 har Retten (Tredje Afdeling) forenet sagerne T-89/91, T-21/92 og T-89/92 med henblik på den mundtlige forhandling, og Retten har i retsmødet, der blev afholdt den 15. september 1993, efter at have hørt parterne besluttet at forene de nævnte sager med henblik på domsafsigelsen. På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten skriftligt stillet sagens parter spørgsmål vedrørende sagsbehandlingen i Forfremmelsesudvalget. Parterne har besvaret spørgsmålene inden for de fastsatte frister. Ved kendelse af 10. august 1993 har Retten besluttet at afhøre formanden for Forfremmelsesudvalget, Petit-Laurent, som vidne. Denne afhøring fandt sted i retsmødet.

Parternes påstande

Sag T-89/91

14 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Kommissionens stiltiende afvisning af sagsøgerens klage af 17. maj 1991 over afgørelsen om ikke at opføre hende på listen over de tjenestemænd, der var mest egnede til forfremmelse til lønklasse B3 i 1991, annulleres.

— Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.

15 Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises.

— Der træffes afgørelse om sagens omkostninger efter gældende bestemmelser.

16 Mod den af Kommissionen fremsatte afvisningspåstand har sagsøgeren nedlagt følgende påstand:

— Sagen antages til realitetsbehandling.

Sag T-21/92

17 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den afgørelse, som er indeholdt i skrivelsen til sagsøgeren af 17. december 1991 fra generaldirektøren for personale og administration, annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

18 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Sagens afvises.

— Der træffes afgørelse om sagens omkostninger efter gældende bestemmelser.

19 Over for den af Kommissionen fremsatte afvisningspåstand har sagsøgeren nedlagt følgende påstand:

— Frifindelse.

Sag T-89/92

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Ansættelsesmyndighedens stiltiende afvisning af 23. juli 1992 af sagsøgerens klage af 23. marts 1992, hvorved hun anfægtede forfremmelserne til lønklasse B3 for regnskabsåret 1991, annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

20 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Der træffes afgørelse om sagens omkostninger efter gældende bestemmelser.

Sag T-89/91 og T-21/92

- 21 I retsmødet har sagsøgeren som svar på et af Retten stillet spørgsmål erklæret, at hun anså de påstande, hun havde nedlagt i sagerne T-89/91 og T-21/92 for at være »absorberet« af de påstande, hun havde nedlagt i sag T-89/92.
- 22 Det er herefter ufornuddent at træffe afgørelse i sagerne T-89/91 og T-21/92, da de nu er uden genstand.

Sag T-89/92

Parternes anbringender og argumenter

- 23 Til støtte for annullationssøgsmålet har sagsøgeren gjort et anbringende gældende, der falder i to dele, da det dels vedrører en tilsidesættelse af artikel 45 i vedtægten, såvel som »gennemførelsesbestemmelserne i Kommissionens afgørelse af 21. december 1970, som ændret ved afgørelse af 14. juli 1991«, for så vidt som sagsøgte har afvist at foretage en sammenligning af de tjenestemænds fortjenester, der kan komme i betragtning ved forfremmelsen, dels anlæggelse af et åbenbart fejlskøn.
- 24 Sagsøgeren gør gældende, at det forhold, at hendes bedømmelsesrapport først blev meddelt hende efter udarbejdelsen af listen over de tjenestemænd, der var mest egnede til forfremmelse i 1991, medfører, at den pågældende liste er ulovlig. Hun henviser i denne sammenhæng til Domstolens dom af 5. juni 1980 (sag 24/79, Oberthür mod Kommissionen, Sml. s. 1743) og til Rettens dom af 5. december 1990 (sag T-82/89, Marcato mod Kommissionen, Sml. II, s. 735). Sagsøgeren anfører dernæst, at afgørelsen om ikke at opføre hende på listen over tjenestemænd med de fleste fortjenester er udtryk for et åbenbart fejlskøn ved vurderingen af hendes fortjenester, bl. a. under hensyn til hendes udmærkede bedømmelsesrapport.

- 25 Efter sagsøgerens opfattelse har det forhold, at Kommissionen har besluttet af åbne forfremmelsesproceduren og foretage en ny vurdering alene af spørgsmålet om hendes opførelse på listen over de mest egnede tjenestemænd, ikke medført, at den ugyldighed, som forfremmelsesproceduren for 1991 er behæftet med, er ophævet. Ifølge sagsøgeren kan denne ugyldighed kun korrigeres ved en genoptagelse af vurderingen af samtlige de berørte tjenestemænd, således at der i overensstemmelse med vedtægtens artikel 45, stk. 1, kan ske en udvælgelse »blandt de tjenestemænd, der kan komme i betragtning ved forfremmelsen, efter sammenligning af deres fortjenester og de afgivne udtalelser om dem«, hvor sagsøgeren i forbindelse med sammenligningen har samme chance som de øvrige involverede.
- 26 Det er ifølge sagsøgeren tvivlsomt, om der under de pågældende omstændigheder har kunnet foregå en sammenlignende vurdering af hendes fortjenester med alle de øvrige berørtes fortjenester, selv »efterfølgende«. Hun forklarer i denne sammenhæng, at hendes advokat under et møde i udvalget med repræsentanter for tjenestegrenene har noteret sig, at Forfremmelsesudvalget ikke alene baserede sit valg på objektive kriterier, men også på hensigtsmæssighedsovervejelser. Det er således blevet oplyst, dels at såfremt en afdeling har fået en fordel i løbet af året, vil der blive tildelt færre forfremmelser det følgende år, og dels at gennemsnitsalderen for de tjenestemænd, der arbejder i en bestemt afdeling, er en faktor, der ligeledes indgår i Forfremmelsesudvalgets valg. Sagsøgeren fremhæver dernæst, at det fremgik af mødet i det pågældende udvalg, at de fleste afgørelser om forfremmelse til lønklasse B3 for 1991 allerede var truffet i marts eller april 1991.
- 27 Heraf uddrager sagsøgeren den konklusion, at sagsøgte for det første ikke har tilladt hende at deltage i forfremmelsesproceduren for 1991 på samme betingelser som andre tjenestemænd, der var opført på listen over tjenestemænd med de fleste fortjenester, og for det andet ikke har sammenlignet deres respektive fortjenester med sagsøgerens fortjenester.
- 28 Efter sagsøgerens opfattelse indebærer den manglende sammenlignende vurdering af hendes fortjenester og hendes bedømmelsesrapport i strid med vedtægtens artikel 45, at ikke alene de individuelle afgørelser vedrørende hende, men også afgørelserne om forfremmelse til lønklasse B3 for 1991 af andre tjenestemænd, er en nullitet. Sagsøgeren hævder, at disse afgørelser er til skade for hende, idet forfremmelsen af de pågældende tjenestemænd definitivt forhindrer en sammenlignende

vurdering af deres fortjenester med samtlige tjenestemænds fortjenester, der kunne komme i betragtning ved forfremmelsen til lønklasse B3 for 1991 under omstændigheder, der sikrer, at alle de berørte tjenestemænd har fuldstændig lige muligheder.

- 29 Kommissionen gør i forhold til denne argumentation først og fremmest gældende, at ovennævnte afgørelse af 17. december 1991 faktisk har afhjulpet den mangel, som forfremmelsesproceduren var behæftet med i forhold til sagsøgeren. Ifølge Kommissionen er forfremmelsesproceduren blevet »genåbnet« med rette, således at Forfremmelsesudvalget, denne gang forsynet med sagsøgerens seneste bedømmelsesrapport, kunne tage stilling til, om hun skulle opføres på listen over tjenestemænd, som havde gjort sig mest fortjent til en forfremmelse. Forfremmelsesudvalget har således på lovformelig måde kunnet vurdere sagsøgerens fortjenester. Hvad angår mulighederne for at foretage en sammenlignende vurdering af de tjenestemænds fortjenester, der allerede var opført på ovennævnte liste, og af sagsøgerens fortjenester, anfører Kommissionen, at denne sammenligning har kunnet finde sted, idet den er blevet foretaget »efterfølgende«. Efter Kommissionens opfattelse består Forfremmelsesudvalgets opgave nemlig i at vurdere sagsøgerens fortjenester i forhold til de tjenestemænds fortjenester, der allerede var opført på listen.
- 30 Kommissionen fremhæver ligeledes som svar på et spørgsmål fra Retten, at såfremt Forfremmelsesudvalget havde besluttet at opføre sagsøgeren på listen, og ansættelsesmyndigheden havde besluttet at forfremme hende, ville det forhold, at denne afgørelse var truffet på et senere tidspunkt i forhold til de øvrige forfremmelsesafgørelser, ikke medføre en budgetmæssig forhindring hvad angår ledige stillinger til forfremmelse til lønklasse B3 i regnskabsåret 1991. Det forhold, at de andre forfremmelsesafgørelser allerede var truffet på dette tidspunkt, har derfor på ingen måde frataget sagsøgeren muligheden for faktisk at blive forfremmet.
- 31 I denne sammenhæng fremhæver Kommissionen forskellen mellem en udnævnelsesprocedure og en forfremmelsesprocedure, idet både den faktiske og retlige sammenhæng er forskellig i de to situationer. Hvad angår en udnævnelsesprocedure med henblik på en ledig stilling, er det klart, at besættelsen af denne stilling udelukker, at en anden ansat, som er ansøger dertil, udnævnes i samme stilling, idet den første i givet fald lider en uoprettelig skade derved. I en ugyldighedssituation er annullation derfor den eneste løsning for at kunne beskytte den skadelidte

persons rettigheder. Når der derimod er tale om en forfremmelsesprocedure, og der er konstateret en mangel ved afslutningen heraf, og når det, som i dette tilfælde er muligt at foretage en yderligere forfremmelse, har ansættelsesmyndigheden mulighed for at afhjælpe den eventuelle skade, en person har lidt, der med urette har været udelukket fra proceduren.

32 Dernæst mener sagsøgte, at såvel Domstolens som Rettens praksis, navnlig ovennævnte dom i sagen Oberthür mod Kommissionen og Rettens dom af 10. juli 1992 (sag T-68/91, Barbi mod Kommissionen, Sml. II, s. 2127, præmis 36), er til hinder for, at sagsøgerens påstand om annullation af alle forfremmelser af tjenestemænd til lønklasse B3 i 1991 tages til følge. Ifølge Kommissionen knæsætter dommen i sagen Oberthür mod Kommissionen netop et princip, der er i strid med sagsøgerens krav, nemlig et princip, hvorefter en samlet annullation af en forfremmelsesprocedure udgør en uforholdsmæssig foranstaltning i forhold til den skade, der er påført den pågældende ved sagsbehandlingsfejlen.

33 Endelig bestrider Kommissionen sagsøgerens udtalelse om de bemærkninger, der er faldet under mødet i udvalget med repræsentanter for tjenestegrene den 1. juli 1992, hvor sagsøgerens klage blev behandlet. Administrationens repræsentanter har nemlig på det nævnte møde begrænset sig til at give en generel redegørelse for de principper, der gælder for enhver forfremmelse, og som er centreret omkring kriterier, der både er objektive, som f.eks. alder og anciennitet i lønklasse, og subjektive, som navnlig vedrører en sammenlignende vurdering af de forfremmelsesværdige tjenestemænds fortjenester.

Rettens bedømmelse

34 Først bemærkes, at det følger af Domstolens og Rettens faste praksis, at ansættelsesmyndigheden ved vurderingen af, hvilke fortjenester der skal tages i betragtning, når der træffes en afgørelse om forfremmelse i henhold til vedtægtens artikel 45, har et vidt skøn, og at Fællesskabets retsinstansers kontrol på dette område bør være begrænset til spørgsmålet, om administrationen på baggrund af den fulgte fremgangsmåde og det forhold, den kan have lagt til grund for vurderingen, kan antages at have holdt sig inden for grænser, som ikke kan anfægtes, og ikke har anvendt sine beføjelser åbenbart fejlagtigt. Retten kan således ikke sætte sin vurdering af kandidaternes kvalifikationer og fortjenester i stedet for ansættelsesmyndig-

hedens (Domstolens dom af 23.10.1986, sag 26/85, Vaysse mod Kommissionen, Sml. s. 3131, af 4.2.1987, sag 324/85, Bouteiller mod Kommissionen, Sml. s. 529, Rettens dom af 30.1.1992, sag T-25/90, Schönherr mod ØSU, Sml. II, s. 63, og af 25.2.1992, sag T-11/91, Schloh mod Rådet, Sml. II, s. 203).

- 35 Retten skal indledningsvis bemærke, at det fremgår af Kommissionens udtalelser, som sagsøgeren ikke har bestridt, at Kommissionen på det tidspunkt, hvor de pågældende begivenheder fandt sted, havde ledige stillinger til forfremmelse til lønklasse B3 i 1991, således at der ikke var nogen budgetmæssig forhindring for en eventuel efterfølgende forfremmelse, såfremt Forfremmelsesudvalget havde besluttet at opføre sagsøgeren på listen over tjenestemænd, der var mest egnede til forfremmelse. Det følger heraf, at de af sagsøgeren fremsatte annullationspåstande under alle omstændigheder ikke kan tages til følge, idet de omfatter den samlede procedure og har til formål at annullere samtlige de afgørelser om forfremmelse, der allerede var truffet, og som i realiteten ikke var nogen hindring for en eventuel forfremmelse af sagsøgeren.
- 36 Hvad angår sagsøgerens argument om, at Forfremmelsesudvalget i princippet ikke har været i stand til »efterfølgende« at foretage en sammenlignende vurdering af samtlige involverede kandidaters fortjenester med henblik på at opfylde betingelserne i artikel 45 i vedtægten, skal Retten dernæst konstatere, at der ikke er grundlag for at fastslå, at udvalget principielt ikke var i stand til at foretage en sådan »efterfølgende« vurdering. Såfremt sagsøgerens akter for det første var bragt i orden i mellemtiden — hvilket er tilfældet i denne sag — og såfremt udvalget på dets møde den 18. december 1991 for det andet var i besiddelse af de samme oplysninger om de øvrige kandidater, som de havde været under de tidligere møder, var udvalget ikke forhindret i at foretage en forskriftsmæssig og samvittighedsfuld sammenligning af sagsøgerens fortjenester med de øvrige kandidaters fortjenester, hvis akter allerede var blevet gennemgået.
- 37 Retten skal derfor nu undersøge, om denne sidste betingelse er opfyldt i denne sag.

- 38 Da sagsøgeren nemlig har gjort gældende, at udvalget ikke på forskriftsmæssig vis på mødet den 18. december 1991 har foretaget den i vedtægtens artikel 45 krævede vurdering, påhviler det Retten at efterprøve, om denne udtalelse er korrekt. Med henblik herpå har Retten i overensstemmelse med procesreglementets artikel 68 bestemt, at formanden for Forfremmelsesudvalget på det tidspunkt, da de faktiske omstændigheder fandt sted, Petit-Laurent, skulle afhøres som vidne.
- 39 Det fremgår af dette vidneudsagn, at mødet den 18. december 1991 blev afholdt efter det almindelige skema for møder i Forfremmelsesudvalget. Udvalget har bl. a. indkaldt en repræsentant for sagsøgerens overordnede, generaldirektøren for Generaldirektoratet Eksterne Forbindelser.
- 40 Det fremgår ligeledes, at udvalgets medlemmer havde umiddelbar adgang til de personlige akter for hver af de 413 forfremmelige tjenestemænd, herunder for de 85 ansatte, der allerede var blevet forfremmet. Udvalget var endvidere i besiddelse af den samme basisdokumentation, som det havde adgang til på møderne i januar og februar 1991.
- 41 Hvad angår den dokumentation, som udvalget havde adgang til på mødet den 18. december 1991, har Petit-Laurent udtalt følgende:

»Der forelå i øvrigt en mere udførlig dokumentation. Akterne var i mellemtiden udvidet med bedømmelsesrapporterne, nemlig X's rapport for 1985-1987 og den nye bedømmelsesrapport for 1987-1989. Der forelå på udvalgets anmodning fem bedømmelsesrapporter for de fem tjenestemænd, som Generaldirektoratet for Eksterne Forbindelser havde foreslået, og der forelå på min anmodning — udarbejdet af udvalgets sekretariat — en systematisk gennemgang af de objektive, kvantitative oplysninger i bedømmelsesrapporterne for de 85, der var blevet forfremmet i regnskabsåret.

Det vil sige en relativt bearbejdet dokumentation, der som grundlag under alle omstændigheder omfatter de samme elementer som de, der forelå under udvalgets tidligere drøftelser vedrørende regnskabsåret 1991.«

- 42 På Rettens spørgsmål om, hvorvidt udvalget på mødet den 18. december faktisk foretog en sammenlignende vurdering af akterne, svarede vidnet:

»Af praktiske årsager har udvalget ikke nærlæst samtlige 413 forfremmelsesværdige tjenestemænds akter. Det koncentrerede sig ... om akterne vedrørende de 85 tjenestemænd, der var blevet forfremmet, samt om akterne vedrørende de fem, som GD I havde foreslået, og som blev bedømt som de væsentligste. Der udestår at redegøre for forholdet — i form af en sammenligning af fortjenester — mellem X og de øvrige forfremmelsesværdige tjenestemænd.

Udvalget havde anledning til at drage de første konsekvenser af denne vurdering, som efter udvalgets opfattelse var de samme som dem, der kunne udledes af en sammenligning med samtlige forfremmelsesværdige tjenestemænd, hvorfor de, der var blevet forfremmet, dvs. i princippet de bedste, først og fremmest var taget i betragtning under denne sammenligningsøvelse.

...

I øvrigt havde jeg naturligvis kendskab til oplysningerne vedrørende X's bedømmelsesrapport, som består af ni 'udmærket' og fem 'meget godt'. Jeg var derfor fuldt ud i stand til sammen med mine kollegaer i Forfremmelsesudvalget at bedømme X's præstationer i forhold til de øvrige foreslåede og forfremmede tjenestemænds præstationer ...«

- 43 Hvad angår samtalen med repræsentanten for Generaldirektoratet for Eksterne Forbindelser har vidnet udtalt:

»Udvalget har bestræbt sig på at vurdere de sammenlignelige fortjenester, dvs. en sammenligning af X med hendes øvrige kollegaer, på grundlag af to informationskilder. Første informationskilde, som jeg netop har omtalt, er den komparative analyse af X's bedømmelsesrapport sammen med de øvrige kollegaers bedømmelsesrapporter. Men der er ligeledes en anden informationskilde, som har skullet tages i betragtning under hensyn til, hvad jeg — og jeg vælger mine ord med omhu

— vil betegne som den ekstreme særegenhed ved X's administrative situation. Hovedparten af udvalgets drøftelser samt samtalen med generaldirektørens assistent blev anvendt på dette aspekt af sagen.«

44 I denne sammenhæng har vidnet dernæst fremhævet, at Førfremmelsesudvalget systematisk søger at høre repræsentanter for de generaldirektorater, der har fremsat forslag til forfremmelser.

45 På spørgsmålet om, hvilke kriterier udvalget har anvendt som grundlag for dets afgørelse om ikke at opføre sagsøgeren på listen over de tjenestemænd, der var mest egnede til forfremmelse, har vidnet anført:

»Udvalget har bestræbt sig på at sammenligne X's og de øvrige i regnskabsåret 1991 forfremmelige kollegaers respektive fortjenester på grundlag af to hovedaspekter.

Den første har været sammenligningen på grundlag af bedømmelsesrapporterne af de objektive oplysninger, der lettest kan sammenlignes i bedømmelsesrapporterne, og idet udvalget har koncentreret sig ... om situationen for de 85 tjenestemænd, der allerede var udvalgt og forfremmet, og situationen for de fem foreslåede tjenestemænd. Dette første element er blevet taget i betragtning og har ført udvalget til at mene, at X's relative situation samlet var gunstig, endog meget gunstig, sammenlignet med de 85 forfremmede tjenestemænd og de fem foreslåede tjenestemænd.

Udvalget har konstateret, at kun 8 ud af de 85 forfremmede havde en bedømmelse, der svarede til eller lå over X's bedømmelse, at af de fem, der var foreslået af GD I, havde kun to af dem en højere bedømmelse, og af de to forfremmede havde blot én en højere bedømmelse. En hensyntagen til de rent kvantitative elementer i bedømmelsesrapporten ville således have medført, at udvalget nærmest var indstillet på at opføre hende på listen over tjenestemænd med de fleste fortjenester.

Det er klart, at intet udvalg, heller ikke udvalget i denne sag som i andre sager, udelukkende træffer afgørelse på grundlag af matematiske oplysninger ... Det må først og fremmest fastslås, at en gruppe på 411 forfremmelsesværdige tjenestemænd ikke er blevet bedømt af én enkelt person. Der påhviler derfor udvalget et ansvar for en horisontal bedømmelse, der går videre end resultaterne af en rent mekanisk eller matematisk indfaldsvinkel.

Udvalget har derfor været tvunget til at inddrage en række andre oplysninger. Disse oplysninger vedrørte det, jeg for et øjeblik siden med omhyggeligt valgte ord kaldte ekstrem særegenhed. Jeg fremhæver ordene 'den ekstreme særegenhed ved X's administrative situation', en situation, der er karakteriseret af en psykologisk, menneskelig og endelig lægelig sammenhæng, der er ganske særegen, og som karakteriserer hendes atypiske forhold til institutionen.

Dette aspekt har domineret drøftelsen af sagen X. Efter lange drøftelser — og jeg skal erindre om, at udvalget er et paritært organ — har udvalget enstemmigt truffet en afgørelse efter en sammenholdelse af disse to aspekter: et positivt resultat af den kvantitative analyse af bedømmelsesrapporterne, et spørgsmålstejn vedrørende den psykologiske, lægelige, menneskelige og sociale sammenhæng.

Udvalgets konklusion var dobbelt. Den første har været at relativisere den positive virkning af bedømmelsesrapporten, som under andre omstændigheder ville have ført udvalget til at foreslå, at X blev optaget på listen over tjenestemænd med de fleste fortjenester. Den er blevet relativiseret ved en udsættelse i tid, idet udvalget har foreslået ikke at opføre X på listen for 1991 over de tjenestemænd med de fleste fortjenester, men det har alligevel betinget sig og noteret generaldirektoratets løfte om at foreslå X det følgende år. Der er fulgt op på dette løfte i to regnskabsår. Der er nemlig sket det, at X er blevet forfremmet i indeværende år i forbindelse med regnskabsåret 1993.

...

Med andre ord har udvalget været tvunget til at bringe sin pligt til at udvise bilighed over for X og de øvrige forfremmelsesværdige tjenestemænd i samklang med dets omsorgspligt over for et menneske i en ret så dramatisk situation. Det har også bragt vedtægtens formelle krav i samklang med en virkelighed, som den ikke har kunnet undlade at tage i betragtning.«

Vidnet har dernæst tilføjet, at efter hans opfattelse »er X's nuværende administrative situation i 1993, hvor hun for det første er blevet forfremmet og for det andet den 17. marts er tildelt sygeorlov uden ansøgning ... et udtryk for den vanskelige ligevægt, som udvalget for B-forfremmelserne har søgt at opnå og gennemføre i forbindelse med dets drøftelser i december 1991«.

46 På et spørgsmål om, hvilke objektive oplysninger Forfremmelsesudvalget var i besiddelse af for så vidt angår sagsøgerens personlige situation, har Petit-Laurent svaret, at »... X's situation var kendt af administrationen, hendes hierarkiske overordnede, lægetjenesten og ombudsmanden ... Det skal tilføjes, at X på eget initiativ, og flere gange, klart har ønsket at forelægge sin særlige situation for samtlige kollegaer og overordnede, herunder præsident Delors. Hun har gjort dette ved hjælp af åbne breve — ret så ordrige — hvis indhold efter min opfattelse ... er tilstrækkeligt til at fastslå, at hendes situation er særegen«.

47 På grundlag af dette vidneudsagn, der ikke modsiges af andre elementer i sagen, finder Retten, at det må anses for tilstrækkeligt godtgjort i retlig henseende, at den sammenligning, som Forfremmelsesudvalget foretog på sit møde den 18. december 1991, er foretaget med al den omhu, som kræves for at efterkomme bestemmelserne i vedtægtens artikel 45 og princippet om godt forvaltningskik.

48 Hvad angår de kriterier, der skal tages i betragtning med en gennemgang af kandidaterne til forfremmelse, skal Retten bemærke, at det »blandt de tjenestemænd, der kan komme i betragtning ved forfremmelsen ... [er] deres fortjenester og de afgivne udtalelser om dem«, der skal sammenlignes for at opfylde betingelserne i bestemmelsen.

49 Det følger heraf, at Forfremmelsesudvalget ved det valg, det skal træffe med henblik på at forberede den afgørelse, som ansættelsesmyndigheden træffer i henhold til den nævnte artikel, ikke er forpligtet til kun at tage udgangspunkt i de berørtes bedømmelsesrapporter, men ligeledes kan støtte vurderingen på andre aspekter af kandidaternes fortjenester.

- 50 Hvad angår denne sag følger det af det ovenfor gengivne vidneudsagn, at Forfremmelsesudvalget ved udøvelsen af dets skøn har taget hensyn ikke alene til kandidaternes bedømmelsesrapporter, men også til andre oplysninger vedrørende sagsøgerens administrative og personlige situation, oplysninger, som relativiserer den vurdering, der alene støttedes på bedømmelsesrapporterne.
- 51 I lyset af samtlige disse elementer og navnlig Petit-Laurent's vidneudsagn konstaterer Retten, at sagen ikke giver grundlag for at antage, at der foreligger en tilsidesættelse af vedtægtens artikel 45, eller at Forfremmelsesudvalget, hvis resultater danner grundlag for ansættelsesmyndighedens afgørelse, har anlagt et åbenbart fejl-skøn.
- 52 Det følger af ovenstående, at sagsøgte i sag T-89/92 skal frifindes.

Sagens omkostninger

Omkostningerne i sag T-89/91 og T-21/92

- 53 Ifølge artikel 87, stk. 6, i procesreglementet er Retten frit stillet i sin afgørelse om sagens omkostninger, når det er ufornuddent at træffe afgørelse om sagens genstand. Hvad angår sag T-89/91 fremgår det af akterne, at sagen er blevet anlagt på grund af Kommissionens forsinkelse, idet denne ikke rettidigt havde fremsendt sagsøgerens bedømmelsesrapport for perioden 1987-1989 til Forfremmelsesudvalget, og dens forsinkelse med besvarelsen af sagsøgerens klage. Retten finder, at Kommissionen under disse omstændigheder bør betale alle omkostninger i forbindelse med denne sag.
- 54 Hvad angår sag T-21/92 bemærkes, at sagsøgeren med dette søgsmål har anfægtet selve den retsakt, hvorved administrationen har meddelt hende sin beslutning om at genåbne forfremmelsesproceduren med henblik på at afhjælpe den mangel, proceduren var behæftet med. Med denne afgørelse har Kommissionen således givet sagsøgeren medhold i hendes klage, hvorfor afgørelsen på ingen måde kunne være til skade for hende. Retten finder, at sagsøgeren derfor bør betale sine egne

omkostninger. Det følger heraf, at hver part i forbindelse med denne sag bør betale sine egne omkostninger ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 3, sammenholdt med artikel 88.

Omkostningerne i sag T-89/92

55 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. I henhold til procesreglementets artikel 88 bærer institutionerne dog deres egne omkostninger i tviser indbragt af Fællesskabets ansatte. Det bør således bestemmes, at hver part bærer sig egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET*TEN (Tredje Afdeling)

- 1) Det er uforholdent at træffe afgørelse i sag T-89/91 og T-21/92.
- 2) Kommissionen frifindes i sag T-89/92.
- 3) Kommissionen betaler alle omkostninger i forbindelse med sag T-89/91.
- 4) Hver part bærer sine omkostninger i forbindelse med sag T-21/92 og T-89/92.

García-Valdecasas

Vesterdorf

Biancarelli

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 25. november 1993.

H. Jung

R. García-Valdecasas

Justitssekretær

Afdelingsformand